

Bernt Jönsson
Laxfiskare, Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

*Blekings
Listers hd.
Mörrum för*

2590

1.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Oden för omkring.

När det ven och pep i luften, var det Oden, som var ute och for med sina hunnar. Här var en stenhuggare i Mörrum, som for från den ene stenbacken till den andra och rev efter bra sten. Honom började folk kalla Oden, för att han for och väsmades och inte blev still.

Bernt Jönsson
Laxfiskare Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

2590

2.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

Goenissen.

C

Där han hålldes, hade de tur med både kreatur och annat på gården, och de blevo aldrig fattiga. Han drog från andra gårdar och till gården, där han bodde. De, som sett honom, sade, att han såg ut, som en liten gubbe. Julakvällen sattes alla sorters mat ut till goenissen i ladugården.

Bernt Jönsson
Laxfiskare, Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

2590

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

3

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

För att kunna trolla.

Förr fanns det många käringar, som kunde trolla. För att kunna trolla behövdes ett människoben, som var taget från kyrkogården. Människoben är inget att skoja med. Jag arbetade i min ungdom vid ett tegelbruk utsköf för Köpenhamn i Danmark. Där grävde de om en gammal kyrkogård, och för att bli av med kistorna sålde de den till tegelbruket. Det var många ben bland bräderna. Den som eldade vid tegelbruket, skrattade och skojade, när han kölnade med de gamla historerna. Men snart kunde han inte sova om nätterna och blev alldeles tosig. Han måste lämna tegelbruket, ty han kunde ej vara där.

Bernt Jönsson
Laxfiskare, Mörrum.
Förr i Mörrum 1857.
Listers hd.

2590

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

4.

LANTBRUKS-
FOLKMINNESBOKEN

Glas Nissen.en gubbe med svartkonstbok.

Det fanns gubbar, som kunde litet förr. Här i Mörrum fanns en, som kallades för Glas Nissen. Han skulle ha en svartkonstbok. Förr i tiden stal de så mycket. De gick alltid till honom och han kunde göra, så att tjuven måste bära det stulna tillbaka. Likaså, om det varit slagsmål, kunde han ta reda på, vilka, som varit med. Glas Nissen kunde gå direkt och hämta den, var de än gömt sig. Han var en stor och kraftig karl. Inga slag bet på honom. Det var som att slå på en berghall. Många hade försökt, ty han hade många fiender. Men en gång togo några en stor alrot, som växt under jorden. ute vid Brualiden. Den bet på honom, och en 14 dagar efteråt dog han. Sen påstod de, att Sven Mattsson här i Mörrum skulle ha fått tag i svartkonstboken. Vad han tog sig för gick han i land med.

Bernt Jönsson
Lexfiskare, Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

5.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

2590

1929 SEP 29
FOLKREKONSTRUKTIVETS
FÖLJNINGSBOK

Djur, som båda om lik.

När ugglan skriker framme vid husen,
blir det snart ett dödsfall. Det slår också in.

Det var en pojke, som dog i huset härintill.
Jag hade då en gammal hund. Omkring 14 dagar före dödsfallet, började hunden gnälla och pipa om mätterna. Jag kunde inte förrän efteråt förstå, vad det var åt honom. Men så snart pojken dött, var hunden tyst om mätterna igen.

Bernt Jönsson
Laxfiskare Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

2590

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

X. Sjunga maj och majvisan.

Vi brukade vara en 12-15 i var skock på den tiden, när jag var med och sjöng maj. En 10-15 och ända till 20 ägg fingo vi på vart ställe, så vi kunde få ända till 40-50 tjug och ända litet peng- ar och någon flaska brännvin. Gillet var en helgdagskväll efteråt i nå- gon stor stuga eller gård i byn. Här var dans och musik och så äts al- la äggen upp.

Majvisan:

1. Goafton I som hemma är.
Maj vare välkommen!
Här stå vi några piltar små, giv oss något och låt oss gå.
För alltså bäron vi de gröna löv å lunden.
2. Mor hon är en tärnad, hon ger oss ägg så gärna.
Maj vare välk.
Far hon är en hedersman, han hjälper till så gott han kan.
För alltså o. s. v.

3. Och kunnen vi inte de äggerna få,
Maj vare välk.
Så låtom de svarta buteljerna gå
För alltså o.s.v.
4. Och kunnen vi inte buteljerna få
Majvare välk.
så låtom de blanka riksdalerna gå.
För alltså o.s.v.
5. Alltid pigan, som kom ut med äggen.
O tack, o tack ska den flickan ha.
Maj vare välk.
En rascher fästeman önska vi dig.
För alltså o.s.v.
6. Nu giver vi oss av gåren
Maj vare välk.
Och kommer intë igen förrän till våren.
För alltså o.s.v.
7. Om vi ej fick något, vilket sällan hände
Mor hon är en tryna
Maj vare välk.
Hon skiter ner båd blöj och dyna
För alltså o.s.v.
8. Far han är en gruhög
Maj vare välk.
Han sitter i spisen och askar sin kod.
För alltså o.s.v.

Bernt Jönsson
Laxfiskare, Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

2590

8.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sädden, ett år för tidigt.

Kornet fick ej sås förrän det vita kornet
blommade. Då fick alla brätt på åkrarna. En laxfiskare lutade en
gång bönderna. Nere vid laxfisket stod en stor kornbuske. Den slög han
dagligen varmt vatten omkring, så den blommade en 14 dagar för tidigt.
Bönderna, som då hade fisket själva, kommo ner och fingo se den blomma.
De fingo så brätt ut på åkrarna och så korn. Det blev bra korn det året
också.

Bernt Jönsson
Laxfiskare Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd

2590

9
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

*Beleg
Mörrums Sn.*

Lunds Universitets
Folkminnesarkiv

Vårdrömsen.

Samma dag de skilt sig från våren, skulle de ha likasom ett litet gille, vårdrömsen. Bara husets folk samt andra, som varit med och vårat. Jag kom ut att tjäna, när jag var 14 år så jag har varit med om många vårdrömsar. Vi fick kaffe och kakor, det var inte så vanligt med kaffe på den tiden. Vidare litet bättre mat och några supar.

Bernt Jönsson
Laxfiskare, Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

2590

10.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Påskveckan.

Fläskasöndag, då skulle de alltid äta fläsk. Bollanåndag, då skulle de ha bullar och varm mjölk till middag. Stenkakretisdag, då stenkakor till middag. Förre bakades de av siktat kornmjöl. Dymmeleonsdag. Skärtorsdag. Långfredag. Påskalördag. Långfredag på morgonen skulle alla ha pisk. Det finns ställen, där gubben och käringen ännu piska varandra på långfredags morgon.

Bernt Jönsson
Laxfiskare, Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

2590

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Se solen dansa påskedags morgon.

Det har jag själv varit ute och sett.
Men man ska passa på alldeles vid soluppgången. Solen likasom skim-
rar och virrar, som om hon ej kunde vara stilla. Det fodras skarpa
ögon för att kunna se det. Det är i glädje, som solen dansar.

Bernt Jönsson
Laxfiskare, Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

2590

12.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Mat på bordet julnatten.

Julbordet skulle alltid vara dukat med mat julnatten. De hade för sig, att någon skulle komma och äta på natten. På många ställen låter de bordet ännu stå dukat den natten. och det gör jag, med det lilla jag har. Då har man alltid litet mer, än man äter upp, och det får stå kvar tills morgonen.

2590

Bernt Jönsson
Laxfiskare Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept.1929.

13.
UNIVERSITETS
MINNESARKIV

Kreatureren/För att få en ko i kalv/.

Många gånger, när jag var nere vid fisket, kom bönder och ville ha en orginalfena av en lax. Fena^v på ryggen näst stjärten, vi fiskare kalla den laxakusan. Den skulle de ha att ge kor, som inte ville bli i kalv. Med det fanns också de, som gav sådana kor varma kokta potatis, vilket skulle hjälpa.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

14

Bernt Jönsson
Laxfiskare, Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hd.

2590

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

Kreaturen.

När en ko kalvat, skulle hon ha en tjärad sill. Likadant
en fåra, när hon fått lamn.

De hängde upp hästskon över hästarna för att skydda
dem mot maran.

Det lär finnas lea käringar än, som om de komma in och
bara titta på en gris i en grisstia, så börjar grisen vantrivas.

Register:

2590

UNIVERSITETS
FOLKMINNEMARKIV

Sida 15

Osten på avslutning	1.
Goenissen	2.
Människor fr. Nyrkogård använda till föddsen	3.
Glas Nilsson - gubbe med svartkonstverk.	4.
Öggn o. hundar båda lit.	5.
Majsjungvinn o. majvinn	6 - 7.
Larvskor som kunde bändras på för lidigt	8.
Vårdvinn: väggille	9.
Påskveckan	10.
Polen därav påskdag morgon	11.
Mat på bordet påskatten	12.
För att få ko i kott - lufsa; vakt potatis	13.
Majiska handlingar med kreatur	14.